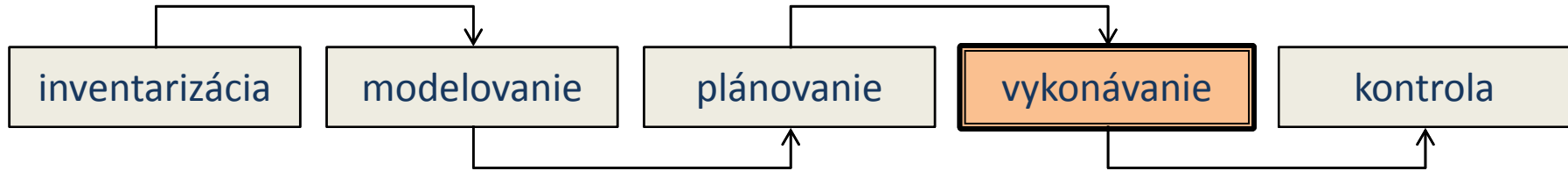

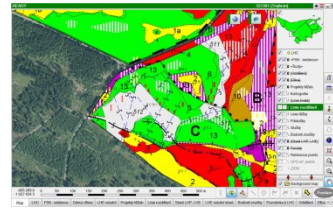
Hospodárska úprava lesov v priestore činností

Stav lesa

(východisko pre plán):

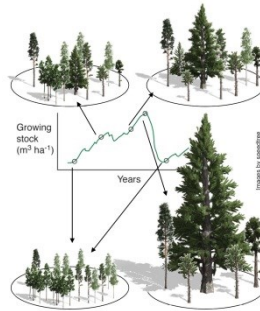
- kategorizácia a typizácia lesa
- priestorová úprava lesa
- mapovanie lesa
- komplexné zisťovanie stavu lesa
- taxácia lesa
- oceňovanie lesa
- indikácia ekosystémových služieb

Prognóza (trajektória) lesa

(mantinely a zásady plánu):

- druhy lesa
- časová úprava lesa
- rastové modely
- modely lesa
- hospodárske spôsoby a formy
- modely hospodárenia

Tvorba plánu:

- ťažbová úprava lesa
- strategické plánovanie
- taktické plánovanie
- operatívne plánovanie
- optimalizácia

Napĺňanie plánu:

- odborné hospodárenie
- lesná hospodárska evidencia
- odchýlky od plánu

Číslo	Objekt	Objektový názov	Objektový kód	Objektový popis	Objektový dátum	Objektový stav	Objektový typ	Objektový kód	Objektový popis
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Dodržiavanie plánu:

- štátna správa LH
- legislatívne rámce
- fázové výrobky
- druhy kontroly
- Zelená správa
- certifikácia

Predčasná obnova programu starostlivosti o lesy

- vyhotovenie nového PSL pred skončením platnosti PSL, ak v dôsledku vplyvov škodlivých činiteľov v lesoch dôjde v lesnom celku k narušeniu lesných porastov v takom rozsahu, že zámery a ciele PSL nie je možné dosiahnuť
- aj určenie nového lesného celku
- vypracovanie PSL vo vlastnej réžii
- rozhoduje ministerstvo na žiadosť vlastníka, správcu alebo obhospodarovateľa lesa

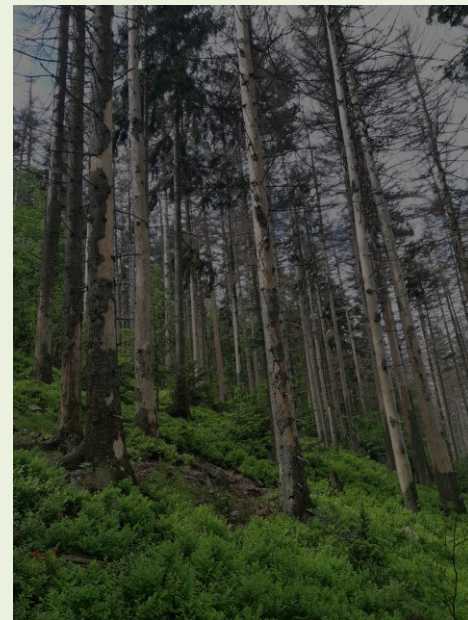
Predčasná obnova programu starostlivosti o lesy

- **zhodnotenie a kvantifikáciu škodlivých činiteľov v lesoch a dosahov ich pôsobenia na stav a vývoj lesných porastov v lesnom celku**
- **zhodnotenie doterajšieho hospodárenia v lesoch na základe lesnej hospodárskej evidencie a ich porovnanie s plánom hospodárskych opatrení**
- **stanovisko odborného lesného hospodára**
- **stanovisko lesníckej ochranárskej služby**

Predčasná obnova programu starostlivosti o lesy

- rozhodnutie o určení lesného celku, v ktorom sa predčasná obnova programu má vykonať
- rozhodnutie o schválení programu
- údaje z evidencie lesných pozemkov
- stanovisko okresného úradu v sídle kraja
- ďalšie podklady potrebné na posúdenie žiadosti

Zmena programu starostlivosti o lesy

- zmena kategorizácie lesov
- schválenie postupu rekonštrukcie lesa
- zmena zásad vykonávania ťažby
- zmena hraníc porastu
- z dôvodu zmeny hraníc lesného celku
- aktualizácia programu starostlivosti – nadmerná náhodná alebo mimoriadna ťažba

Zmena programu starostlivosti o lesy

- rozhoduje OŠSLH na žiadosť vlastníka, správcu, obhospodarovateľa lesa alebo orgánu štátnej správy
- náklady súvisiace so zmenou PSL uhrádza žiadateľ
- k rozhodnutiu o zmene PSL sa vyžaduje vyjadrenie orgánu štátnej správy ochrany prírody a krajiny
- v PSL sa vyznačí červenou farbou a zároveň sa uvedie červenou farbou číslo rozhodnutia, ktorým sa zmena programu vykonala

Zmena programu starostlivosti o lesy – aktualizácia PSL

- možno vykonať, ak náhodná ťažba alebo mimoriadna ťažba tvorí najmenej polovicu z celkového objemu dreva. Pri aktualizácii programu starostlivosti právnická osoba (NLC) na základe zhodnotenia zdravotného stavu lesa a vykonaných opatrení v plnom rozsahu prehodnotí pôvodný opis porastov a plán hospodárskych opatrení a mapy a navrhne nový plán hospodárskych opatrení vrátane zmeny zásad vykonávania ťažby

Zmena programu starostlivosti o lesy – aktualizácia PSL – zásady vykonávania t'ážeby

- Objem dreva z t'ážeby v poraste s vekom nad 50 rokov možno oproti objemu t'ážeby odporúčenému v programe starostlivosti o lesy alebo projekte starostlivosti o lesný pozemok prekročiť najviac o 15 %. Ak objem vyt'áženého dreva vrátane objemu dreva zo stromov odumretých a ponechaných v poraste počas platnosti PSL dosiahne objem t'ážeby zvýšený o 15 %, môže obhospodarovateľ lesa ďalej vykonávať len náhodnú t'ážbu alebo mimoriadnu t'ážbu.
- Celkový objem dreva predpísaný na t'ážbu programom starostlivosti o lesy pre lesný celok a kategóriu lesa nemožno t'ážbou prekročiť.
- Najčastejšie sa jedná o 3 príčiny aktualizácie PSL: hromadné hynutie smreka, ostatné škodlivé činitele a abiotické činitele

Úprava programu starostlivosti o lesy

- **odlišné vykonanie plánovaného hospodárskeho opatrenia so zameraním na zlepšenie stavu a vývoja lesného porastu**
- **je v pôsobnosti hospodára, ktorý jej vykonanie vyznačí v PSL**
- **v PSL sa vyznačí zelenou farbou**

Úprava programu starostlivosti o lesy

- **hospodárskeho spôsobu a jeho formy, ak sa nepresiahne objem dreva z úmyselnej ťažby v dieľci s vekom nad 50 rokov o viac ako 15 % oproti objemu dreva predpísaného na ťažbu programom,**
- **priameho prevodu lesa na nepriamy prevod lesa výchovou lesa**
- **objemu prebierky v dieľci s lesným porastom s vekom do 50 rokov**
- **plochy prečistky**

Úprava programu starostlivosti o lesy

- **prečistky na prebierku a prebierky na prečistku**
- **plochy a objemu prebierky z dôvodu vykonania náhodnej ťažby, po ktorej vzniká holina**
- **plochy a objemu prebierky z dôvodu vykonania mimoriadnej ťažby**
- **plochy prečistky z dôvodu vykonania mimoriadnej ťažby alebo náhodnej ťažby**

Odborné hospodárenie v lesoch

- odborným hospodárením v lesoch sa rozumie povinnosť obhospodarovateľa lesa zabezpečiť hospodárenie podľa programu starostlivosti o lesy alebo výpisu z neho alebo projektu starostlivosti o lesný pozemok prostredníctvom hospodára
- práva a povinnosti hospodára môže v poraste vykonávať len jeden hospodár.
- na zabezpečenie odborného a trvalo udržateľného hospodárenia v lese môžu vlastníci, správcovia a obhospodarovatelia lesa za podmienok ustanovených zákonom použiť aj systém certifikácie lesov

Odborné hospodárenie v lesoch - hospodár

Hospodár organizuje a usmerňuje hospodárenie v lese.

- fyzická osoba, ktorá je odborne spôsobilá na výkon činností na úseku hospodárenia v lese
- zápis v registri odborných lesných hospodárov – vedie OŠSLH
- svoju činnosť vykonáva vlastným menom, na vlastný účet a zodpovednosť.

Odborné hospodárenie v lesoch - hospodár

- pre právnickú osobu - len prostredníctvom fyzickej osoby - spoločník, člen alebo zamestnanec v pracovnom pomere dohodnutom na neurčitý čas
- nezabezpečuje činnosť hospodára pre inú právnickú osobu

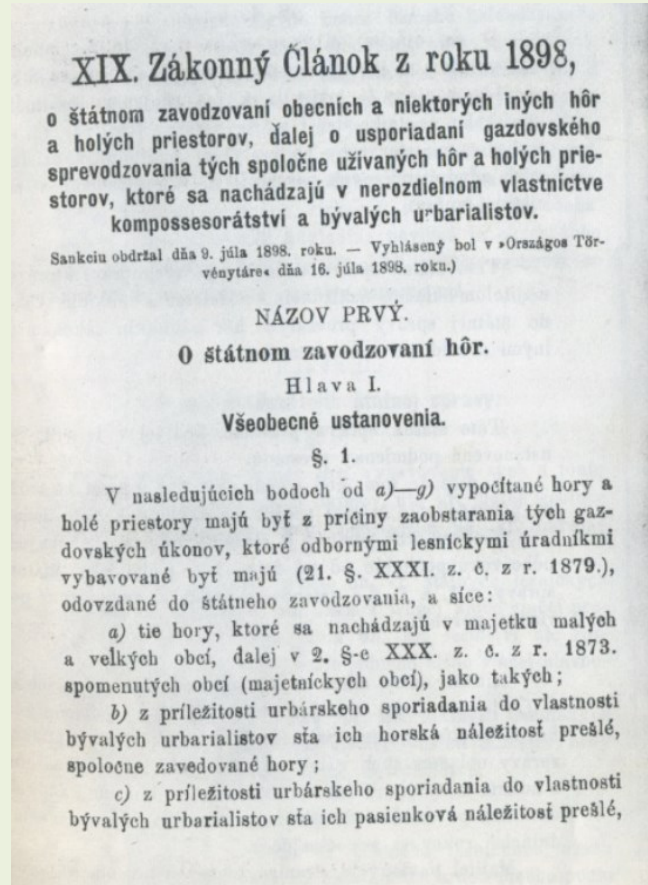
Odborné hospodárenie v lesoch - hospodár

- pre jedného alebo pre viacerých obhospodarovateľov lesa
- výmera do 2 000 hektárov
- výmera nad 2 000 hektárov
  - ak súhlasí OŠSLH
  - na každých ďalších 1 000 ha - fyzická osoba najmenej s úplným stredným odborným vzdelaním lesníckeho zamerania
- nesmie vykonávať zamestnanec OŠSLH

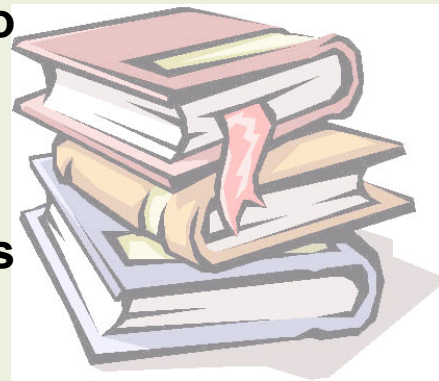
Odborné hospodárenie v lesoch - hospodár

- Obhospodarovateľ lesa je povinný do desiatich dní odo dňa, keď došlo k zániku zmluvného vzťahu s doterajším hospodárom, uzavrieť písomnú zmluvu o výkone činnosti s novým hospodárom.
- Náklady spojené s výkonom činnosti hospodára hradí obhospodarovateľ lesa.

Odborné hospodárenie v lesoch – hospodár - predpoklady

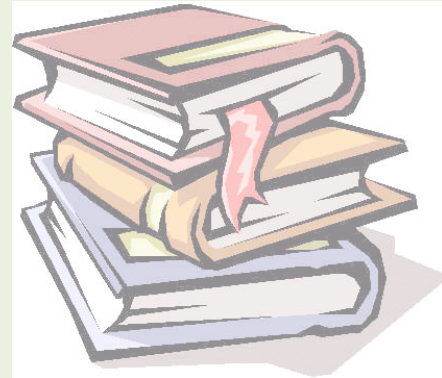
- vysokoškolské vzdelanie lesníckeho zamerania druhého stupňa + 3 roky praxe
- vysokoškolské vzdelanie lesníckeho zamerania prvého stupňa + 5 rokov praxe
- vyššie odborné vzdelanie lesníckeho zamerania + 5 rokov praxe
- úplné stredné odborné vzdelanie lesníckeho zamerania + 5 rokov praxe
- prax - vykonávanie činností súvisiacich s povinnosťami a oprávneniami hospodára

Odborné hospodárenie v lesoch – hospodár - predpoklady

- vysokoškolské vzdelanie lesníckeho zamerania druhého stupňa s absolvovaním štátnych skúšok s hodnotením A – výborne + odborná prax vo vysokoškolskom lesníckom podniku v rámci vysokoškolského štúdia druhého stupňa najmenej 200 hodín (40 hodín z každej z oblastí)
- pestovanie lesov,
- ťažba dreva, doprava dreva, ochrana dreva a ekologické technológie,
- hospodárska úprava lesov a realizácia programov starostlivosti o lesy, lesná hospodárska evidencia a pozemková evidencia,
- všeobecne záväzné právne predpisy na úseku lesného hospodárstva a ochrany prírody a krajiny,
- ochrana lesov a lesotechnické meliorácie.

Žiadosť o odpustenie vykonania skúšky a absolvovania praxe v lesníckych činnostiach sa podáva ministerstvu.

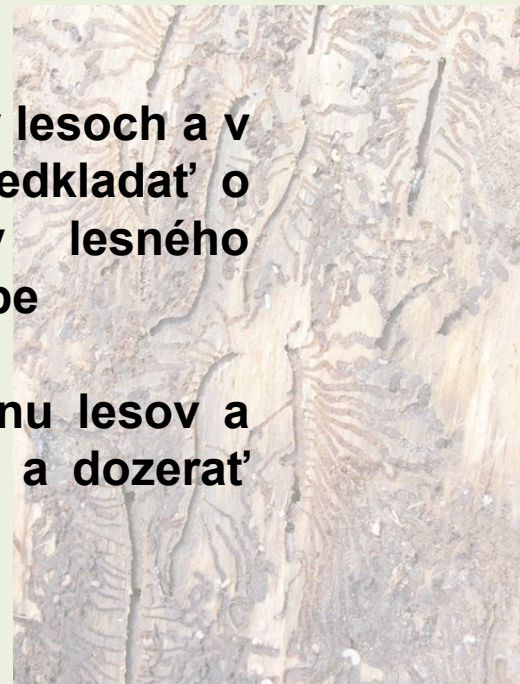
Odborné hospodárenie v lesoch – hospodár - povinnosti

- pripravovať podklady a spolupracovať pri vyhotovovaní a schvaľovaní programu starostlivosti a kontrole plnenia programu starostlivosti
- usmerňovať realizáciu programu starostlivosti a opatrení uložených na ochranu lesa
- dohliadať na vhodnosť reprodukčného materiálu na obnovu lesa
- kontrolovať a evidovať práce vykonávané v lese

Odborné hospodárenie v lesoch – hospodár - povinnosti

- **viest' lesnú hospodársku evidenciu a evidenciu podľa osobitných predpisov**
- **sledovať stav a vývoj škodlivých činiteľov v lesoch a v súčinnosti s obhospodarovateľom lesa predkladať o nich hlásenie orgánu štátnej správy lesného hospodárstva a lesníckej ochranárskej službe**
- **navrhovať preventívne opatrenia na ochranu lesov a predchádzanie vplyvu škodlivých činiteľov a dozerat' na ich realizáciu**

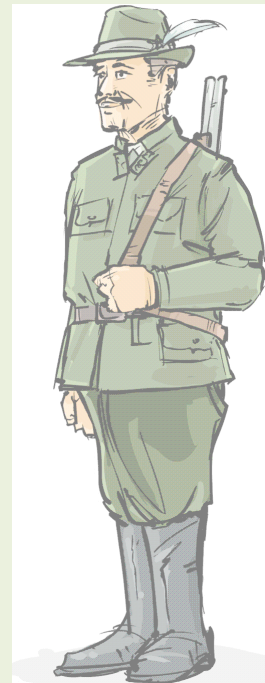
Odborné hospodárenie v lesoch – hospodár - povinnosti

- navrhovať na uznanie semenné zdroje a zabezpečovať opatrenia na záchranu a reprodukciu genetických zdrojov hlavných lesných drevín
- navrhovať environmentálne priaznivé technológie pri činnostiach súvisiacich s hospodárením v lesoch
- upozorňovať obhospodarovateľa lesa a orgán štátnej správy lesného hospodárstva na každú činnosť, ktorá je v rozpore s právnymi predpismi na úseku lesného hospodárstva

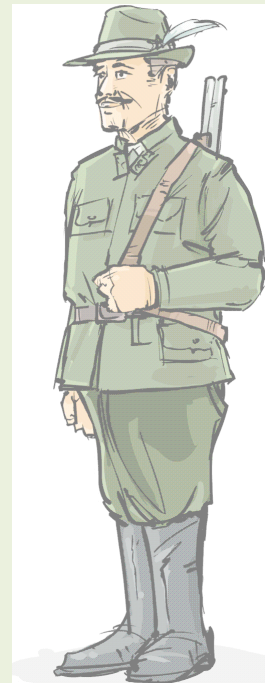
Odborné hospodárenie v lesoch – hospodár - povinnosti

- zabezpečiť a kontrolovať vyznačenie ťažby a vydávať písomný súhlas na vykonanie ťažby
- vykonávať odbornú správu lesov na základe rozhodnutia príslušného orgánu štátnej správy lesného hospodárstva
- zúčastniť sa školenia, ktoré každoročne zabezpečí ministerstvo alebo na základe jeho poverenia vykoná právnická osoba zriadená ministerstvom; školenia sa musí zúčastniť najneskôr do konca kalendárneho roka, v ktorom uplynie päť rokov od zápisu do registra hospodárov alebo od posledného školenia

Odborné hospodárenie v lesoch – hospodár - povinnosti

- oznamovať príslušnému orgánu štátnej správy lesného hospodárstva každú zmenu skutočností uvedených v osvedčení o odbornej spôsobilosti najneskôr do 15 dní od vzniku zmeny
- zúčastňovať sa štátneho dozoru v lesoch a poskytovať súčinnosť zamestnancovi orgánu štátnej správy lesného hospodárstva pri štátnom dozore v lesoch
- poskytovať súčinnosť správcovi informačného systému

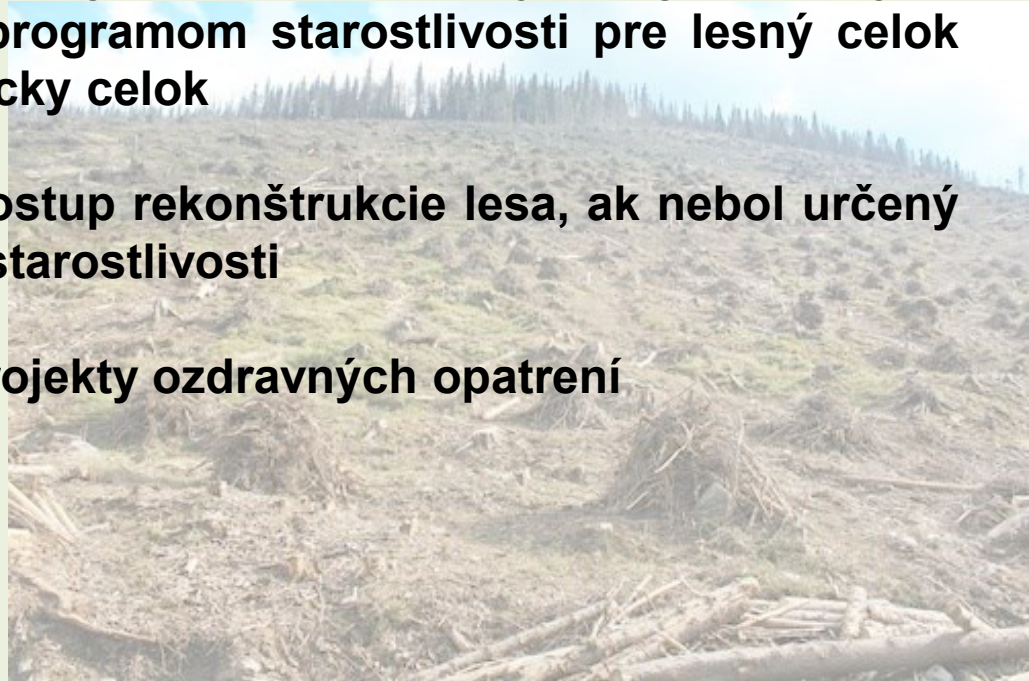
Odborné hospodárenie v lesoch – hospodár - oprávnenia

- predkladať požiadavky a pripomienky k návrhu programu starostlivosti
- vykonať úpravu programu starostlivosti
- navrhnúť vlastníkovi, správcovi alebo obhospodarovateľovi lesa predčasnú obnovu programu starostlivosti alebo zmenu programu starostlivosti

Odborné hospodárenie v lesoch – hospodár - oprávnenia

- **dať súhlas na vykonanie náhodnej ťažby nad objem predpísaný programom starostlivosti pre lesný celok alebo vlastnícky celok**
- **navrhovať postup rekonštrukcie lesa, ak nebol určený programom starostlivosti**
- **navrhovať projekty ozdravných opatrení**

Odborné hospodárenie v lesoch

Odborná správa lesov

- zabezpečenie odborného hospodárenia v lesoch rozhodnutím OŠSLH, ak obhospodarovateľ lesa neplní túto povinnosť
- vykonáva hospodár alebo právnická osoba
- ak pominie dôvod na výkon odbornej správy lesov a vlastník uhradí stratu z hospodárenia v lesoch a zo zabezpečenia výkonu odbornej správy lesov, OŠSLH rozhodne o jej zrušení

Odborné hospodárenie v lesoch

Odborná správa lesov

- **výnosy + úroky - osobitný účet hospodára - po odpočítaní nákladov na hospodárenie v lesoch a na odbornú správu lesov – majetok vlastníka po skončení OSL**
- **záložné právo na lesný majetok vlastníka – ak strata z hospodárenia v lesoch a zo zabezpečenia odbornej správy lesov – štát financuje hospodára**

Odborné hospodárenie v lesoch

Osobitné obhospodarovanie lesa

- ak na lesnom pozemku nie je zabezpečené odborné hospodárenie v lesoch, v lesnom celku možno viesť spoločné konanie
- Účastníci konania – vlastník alebo obhospodarovateľ LP, obhospodarovateľ susedného porastu, správca susedného porastu
- OŠSLH rozhodne o osobitnom obhospodarovaní lesa na základe ponuky susedných obhospodarovateľov
- Rozhodnutie v prospech toho s najdlhšou spoločnou hranicou alebo ak ide o nadväznosť lesnej dopravnej siete oboch majetkov; pri strete ponúk rozhoduje veľkosť obhospodarovaných pozemkov susedným obhospodarovateľom

Odborné hospodárenie v lesoch

- **Zákon 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov**
- **Vyhláška 451/2006 Z.z. o odbornom lesnom hospodárovi v znení neskorších predpisov**

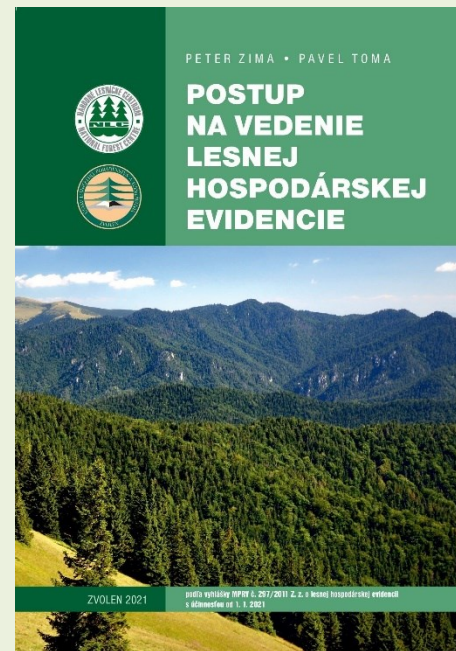
Lesná hospodárska evidencia

- súhrn údajov o stave lesa, realizácii plánovaných hospodárskych opatrení, neplánovaných činnostiach a opatreniach vykonaných pri hospodárení v lesoch
- obhospodarovateľ lesa je povinný zabezpečiť prostredníctvom hospodára
- vedie sa podľa jednotiek priestorového rozdelenia lesa

Evidencia ťažby dreva a plochy na obnovu lesa														
LC		DC	CP	PS										
EF038 VŠLP BUDČA I.		516	a	1										
Rok	Vznik dôv. na náh. ťažbu	Druh ťažby	Hosp. spôsob	Prič. náh. ťažby	Preb. plocha	Dreviny					Plocha na obnovu lesa			
						BK	SM	DL	JD	DZ	Celkom	Príčina vzniku	Celkom	Z toho holina
2013		NV					53				53			
2015		NV				123	97	64			284			
2018		OU	MP			209	30		30	41	310			
2020		MR				7					7			
2021		OU	MP			565	32		29	5	631		1.35	1.35

Lesná hospodárska evidencia - vedenie

- **číselne a slovne**
  - **t'ážby**
  - **plochy na obnovu lesa**
  - **obnovy lesa**
  - **pestovnej činnosti a ostatných výkonov**
  - **ochrany lesa vrátane požiarov na lesných pozemkoch**
  - **lesníckotechnických meliorácií**
- **graficky**
  - **obnovnej t'ážby**
  - **mimoriadnej t'ážby**
  - **holín**

Lesná hospodárska evidencia - vedenie

- priebežne a raz ročne za kalendárny rok
- *porastové karty* - vedie a zaznamenáva odborný lesný hospodár mesačne - zaznamenáva sa stav za kalendárny mesiac do 30 dní po jeho skončení
- obhospodarovateľ lesa uchováva evidenčné výkazy a grafickú evidenciu za obdobie platnosti PSL 10 rokov od ukončenia jeho platnosti

Rok	Dreviny m ³			Preb. plocha	Výmera holiny
	Ihličnaté	Listnaté	Spolu	ha	
2013	53	0	53	0.00	0.00
2015	97	187	284	0.00	0.00
2018	60	250	310	0.00	0.63
2020	0	7	7	0.00	0.00
2021	61	570	631	0.00	1.35

Obnova lesa

Rok	Dreviny m ²		
	Ihličnaté	Listnaté	Spolu
2015	0.00	1.00	1.00
2018	0.00	0.50	0.50
2019	0.00	0.13	0.13
2021	0.00	1.35	1.35

Pestovná činnosť a ostatné výkony

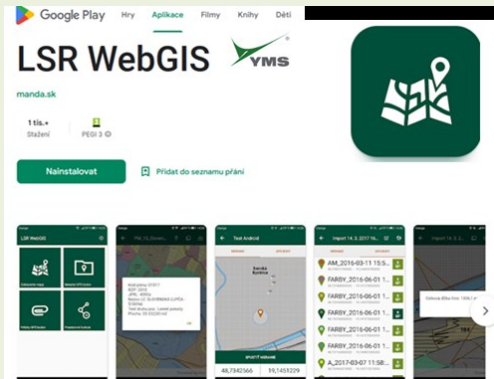
Rok	Prečistky	Príprava pôdy na obnovu lesa	Príprava plochy na obnovu lesa	Ochrana proti burine	Ochrana proti zveri	0
		ha				
2015	0.00	0.00	1.00	0.00	0.70	
2016	0.00	0.00	0.00	0.00	0.60	
2018	0.00	0.00	1.83	0.00	0.00	
2021	0.00	0.00	2.16	0.00	0.00	

Lesná hospodárska evidencia - vedenie

- **ročné**
  - do 45 dní po ukončení kalendárneho roka predkladá príslušnému OŠSLH
  - predkladá aj vtedy, ak, nenastali žiadne skutočnosti, ktoré sú predmetom evidencie
  - OŠSLH evidenčné výkazy predloží ministerstvom zriadenej právnickej osobe do 60 dní po ukončení kalendárneho roka

Lesná hospodárska evidencia - vedenie

- vedie sa v písomnej forme alebo v elektronickej forme pomocou programového vybavenia umožňujúceho uchovávanie, kontrolu a tlač
- evidenčných výkazov
- graficky - mapy

Lesná hospodárska evidencia - vedenie

- prostredníctvom webových aplikácií správcu informačného systému lesného hospodárstva
  - vedenie - porastové karty a ročné výkazy
  - predkladanie – ročné výkazy

INFORMAČNÝ SYSTÉM LESNÉHO HOSPODÁRSTVA

Vyberte si názov

Mape
Prístavné informácie v ISLM

Súhrnné informácie
Aggregované údaje o stave a vývoji lesov SR

Podrobné informácie
Prárodné údaje o porastoch a zastatých lesných pozemkoch z PSL, LNH a registrov

Registre
Registre v oblasti lesného hospodárstva podľa štátnej správy

Kataster nehnuteľností
Prárodné údaje o katastru nehnuteľností

Zostavy
Sumárne zostavy a výkazy

PSL
Programy starostlivosti o les

Evidencie
Elektronická evidencia

LDisk
Zdieľané úložisko súborov dát

Ochrana lesa
Lesnícka ochranná služba

Dataseť
Všeobecné údaje o stromoch a výkazy formácií

Študijné materiály
Knihnica budujúcich materiálov

Lesná hospodárska evidencia – evidencia ťažby

- **objem vytáženého dreva podľa kategórie lesa, druhu ťažby a drevín**
  - obnovnej ťažbe hospodársky spôsob, jeho forma a uplatňovanie prírode blízkeho hospodárenia v lesoch
  - náhodnej ťažbe vznik dôvodu na náhodnú ťažbu a príčina vzniku ťažby s uvedením kódu škodlivého činiteľa
  - mimoriadnej ťažbe číslo rozhodnutia orgánu štátnej správy lesného hospodárstva, ktorým bola povolená alebo dôvod jej vykonania
- **pri výchove lesa prebierkami sa eviduje aj prebierková plocha**

Lesná hospodárska evidencia – evidencia t'azby

- **objem vyťaženého dreva zahŕňa aj objem trvalo ponechaného dreva v lesnom poraste**
  - po jeho vyrúbaní alebo spracovaní, ktorým sa zabráni šíreniu škodlivých činiteľov
  - po odumretí lesného porastu alebo jeho časti v dôsledku pôsobenia škodlivých činiteľov

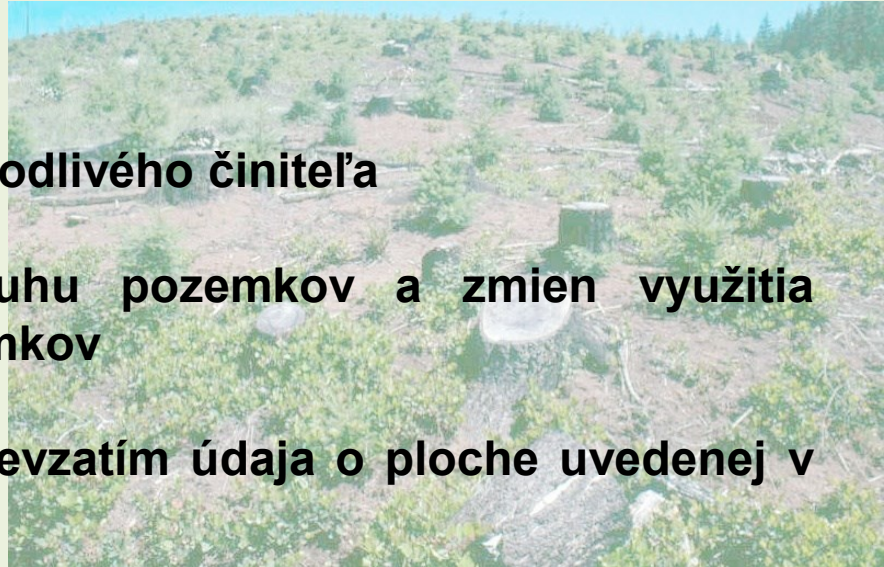
Lesná hospodárska evidencia – evidencia ťažby

Do celkového objemu dreva predpísaného na ťažbu programom starostlivosti pre lesný celok, vlastnícky celok a kategóriu lesa sa nezapočítava objem dreva

- vytáženého na lesných pozemkoch, pre ktoré nie je v programe starostlivosti vyhotovený opis porastov,
- z ťažby ležaniny; ležaninou sa rozumie drevo
  1. takto uvedené v opise porastov,
  2. evidované počas platnosti programu starostlivosti alebo projektu starostlivosti ako náhodná ťažba nevykonaná alebo objem dreva ponechaný v poraste po vykonaní ťažby.

Lesná hospodárska evidencia – evidencia plochy na obnovu lesa

- plocha na obnovu lesa sa eviduje plocha podľa príčiny jej vzniku a plocha holiny
  - z t'ážby
  - pôsobením škodlivého činiteľa
  - zo zmien druhu pozemkov a zmien využitia lesných pozemkov
- zmeraním alebo prevzatím údajov o ploche uvedenej v rozhodnutí OŠSLH

Lesná hospodárska evidencia – evidencia plochy na obnovu lesa

- Plocha na obnovu lesa a plocha holiny sa eviduje, ak ide o súvislú plochu väčšiu ako 0,03 ha a nie je predpoklad, že počas nasledujúcich desiatich rokov vývoja lesného porastu sama prirodzene zanikne zapojením sa okolitého lesného porastu.

Lesná hospodárska evidencia – evidencia obnovy lesa

- zalesnená plocha
- množstvo použitého osiva drevín v kilogramoch
- počet semenáčikov alebo sadeníc v kusoch
- podľa drevín, spôsobu zalesnenia a druhu zalesnenia

Lesná hospodárska evidencia – evidencia obnovy lesa

- **umelá obnova lesa**
  - **sadba - sadba semenáčikov, sadeníc alebo odrezkov na holine**
  - **podsadba - sadba semenáčikov, sadeníc alebo odrezkov pod materským porastom**
  - **sejba - sejba semien na holine**
  - **podsejba - sejba semien pod materským porastom**
- **prirodzená obnova lesa prirodzeným zmladením**

Lesná hospodárska evidencia – evidencia obnovy lesa

- **prvé zalesnenie**
- **opakované zalesnenie - neúspešné prvé zalesnenie**
- **prirodzené zmladenie sa eviduje po vzniku holiny, ak je predpoklad, že bude tvoriť následný lesný porast**

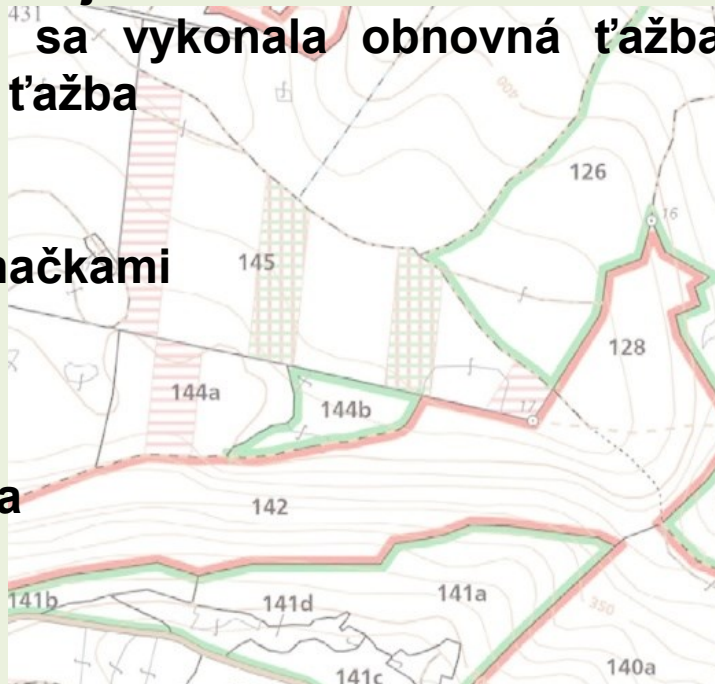
Lesná hospodárska evidencia – evidencia pestovnej činnosti a ostatných výkonov

- druh činnosti a plocha, na ktorej sa činnosť vykonala, alebo plocha, ktorá je činnosťou ovplyvnená
- pestovná činnosť
  - prečistka
  - príprava pôdy na obnovu lesa
  - príprava plochy na obnovu lesa
  - výsek krov a nežiadúcich drevín
- ostatné výkony
  - ochrana proti burine
  - ochrana proti zveri
  - oplocovanie

Lesná hospodárska evidencia – grafická evidencia

- v obrysovej mape zakresľuje veľkosť a tvar
  - plochy, na ktorej sa vykonala obnovná ťažba alebo mimoriadna ťažba
  - holiny
- priebežne mapovými značkami
- rok vzniku
- druh škodlivého činiteľa

Lesná hospodárska evidencia – evidencia ochrany lesa

- výskyt škodlivých činiteľov a nimi spôsobeného poškodenia lesa a vykonané ochranné a obranné opatrenia

Rozsah poškodenia sa eviduje

- v lesných porastoch
  - objem dreva poškodených stromov, ak sa eviduje t'azba
  - plocha, na ktorej sa poškodenie vyskytlo
- v lesných škôlkach
  - v tisícoch kusov - ide o úhyn
  - v m² plochy

Lesná hospodárska evidencia – evidencia ochrany lesa

- počet lapákov
  - počet feromónových lapačov
  - plocha, na ktorej sa opatrenia realizovali
  - objem ošetrovaného ponechaného dreva (VS 3 a viac)
  - objem ošetrovaného dreva na skladoch dreva
-
- ak sa opatrenia realizujú opakovane, uvádza sa súčet plôch alebo objemu dreva

Lesná hospodárska evidencia – evidencia požiarov na lesných pozemkoch

- podľa dátumu vzniku, druhu lesného požiaru a plochy, na ktorej sa lesný požiar vyskytol

Druhy lesných požiarov

- pozemný
- podzemný
- korunový

Lesná hospodárska evidencia – evidencia lesníckotechnických meliorácií

- podľa druhu, plochy predpokladaného účinku a celkových nákladov na ich vykonanie v tisícoch eur s presnosťou na jedno desatinné miesto
  - protierózna ochranu lesných pozemkov, najmä na zabránenie vzniku lavín, svahových zosuvov, strží, sutín a na odstraňovanie ich následkov
  - zlepšenie kvality lesných pôd, najmä obnovu ich chemického zloženia a vodného režimu
  - zakladanie lesných porastov na zlepšenie protieróznej, protizosuvnej, vodohospodárskej a vodoochranej funkcie lesa

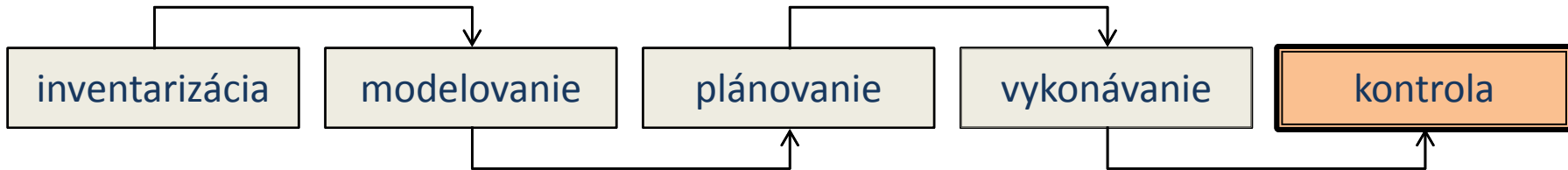
Lesná hospodárska evidencia

- **Zákon 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov**
- **Vyhláška MPRV SR č. 297/2011 Z. z. o lesnej hospodárskej evidencii v znení neskorších predpisov**

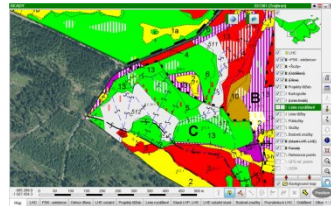
Hospodárska úprava lesov v priestore činností

Stav lesa

(východisko pre plán):

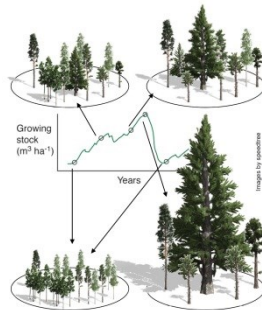
- kategorizácia a typizácia lesa
- priestorová úprava lesa
- mapovanie lesa
- komplexné zisťovanie stavu lesa
- taxácia lesa
- oceňovanie lesa
- indikácia ekosystémových služieb

Prognóza (trajektória) lesa

(mantinely a zásady plánu):

- druhy lesa
- časová úprava lesa
- rastové modely
- modely lesa
- hospodárske spôsoby a formy
- modely hospodárenia

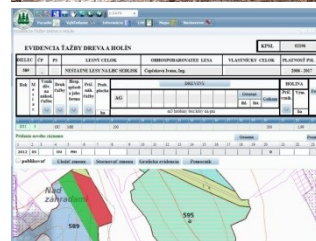
Tvorba plánu:

- ťažbová úprava lesa
- strategické plánovanie
- taktické plánovanie
- operatívne plánovanie
- optimalizácia

Napĺňanie plánu:

- odborné hospodárenie
- lesná hospodárska evidencia
- odchýlky od plánu

Dodržiavanie plánu:

- štátna správa LH
- legislatívne rámce
- fázové výrobky
- druhy kontroly
- Zelená správa
- certifikácia

Štátna správa lesného hospodárstva

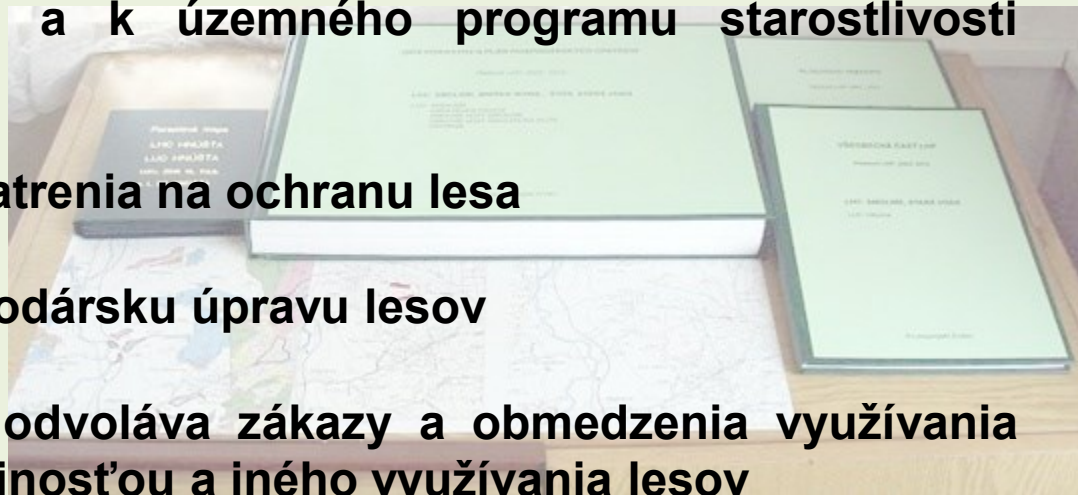
- **ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR**
- **okresný úrad v sídle kraja (Pozemkový a lesný odbor, Odbor opravných prostriedkov)**
- **okresný úrad (Pozemkový a lesný odbor)**
- **Slovenská lesnícko-drevárska inšpekcia**

V prípade vojenských lesov je organ štátnej správy LH ministerstvo obrany.

Odborná spôsobilosť v štátnej správe LH - osobitný kvalifikačný predpoklad do 18 mesiacov.

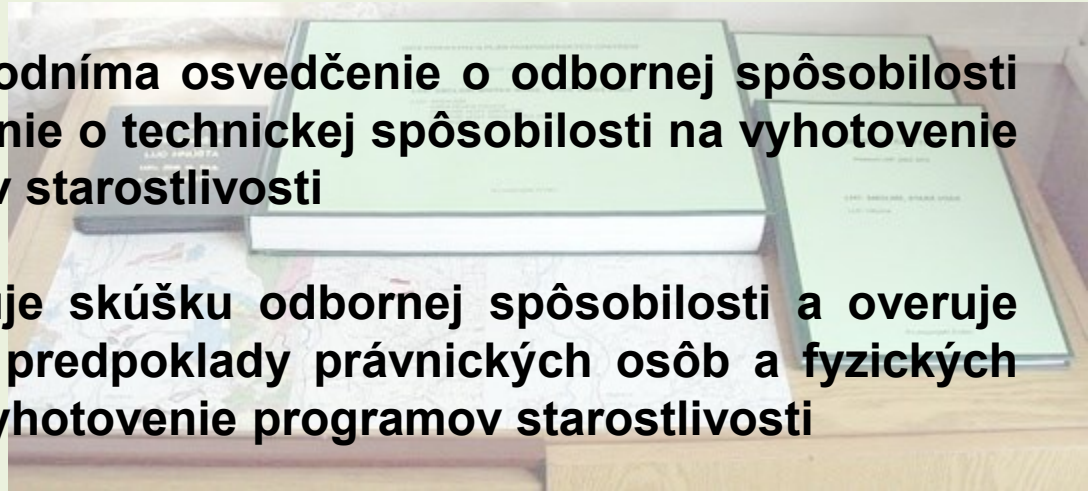
Štátna správa lesného hospodárstva Ministerstvo

- zabezpečuje úlohy vyplývajúce z právne záväzných aktov Európskej únie
- dáva súhlas k návrhu koncepcie územného rozvoja Slovenska a k územnému programu starostlivosti regiónu
- ukladá opatrenia na ochranu lesa
- riadi hospodársku úpravu lesov
- vydáva a odvoláva zákazy a obmedzenia využívania lesov verejnosťou a iného využívania lesov

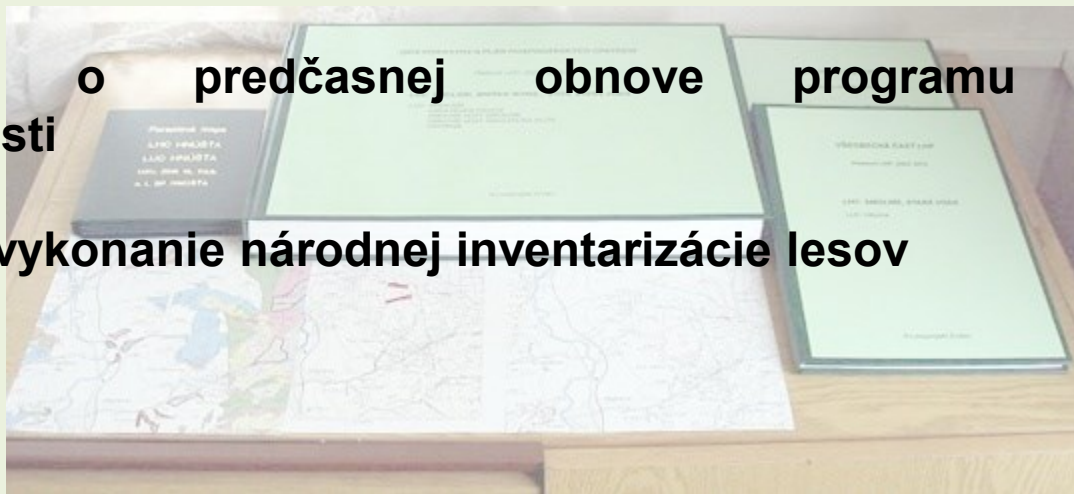
Štátna správa lesného hospodárstva Ministerstvo

- zabezpečuje výber vyhotovovateľa programu starostlivosti alebo poveruje touto činnosťou príslušný orgán štátnej správy lesného hospodárstva alebo právnickú osobu
- vydáva a odníma osvedčenie o odbornej spôsobilosti a osvedčenie o technickej spôsobilosti na vyhotovenie programov starostlivosti
- zabezpečuje skúšku odbornej spôsobilosti a overuje technické predpoklady právnických osôb a fyzických osôb na vyhotovenie programov starostlivosti

Štátna správa lesného hospodárstva Ministerstvo

- zabezpečuje vedenie evidencie vydaných osvedčení a oprávnení a vedie evidenciu rozhodnutí o odňatí osvedčenia o odbornej spôsobilosti a osvedčenia o technickej spôsobilosti
- rozhoduje o predčasnej obnove programu starostlivosti
- nariaďuje vykonanie národnej inventarizácie lesov

Štátna správa lesného hospodárstva Ministerstvo

- zabezpečuje skúšku odbornej spôsobilosti hospodára, vedie zoznam hospodárov a poveruje právnickú osobu zriadenú ministerstvom vykonaním školenia hospodárov
- rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu okresného úradu v sídle kraja vo veciach, ktoré sú zákonom ustanovené len okresnému úradu v sídle kraja
- usmerňuje a vykonáva poradenskú činnosť na úseku lesného hospodárstva

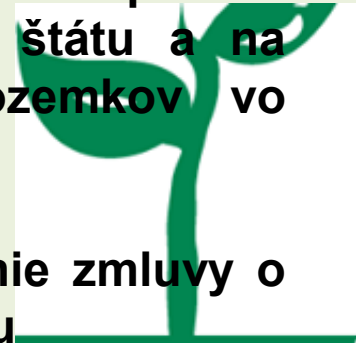
Štátna správa lesného hospodárstva Ministerstvo

- vydáva pokyny a usmernenia pre orgány štátnej správy lesného hospodárstva, hospodárov a vyhotovovateľov programov starostlivosti a pre vlastníkov, správcov a obhospodarovateľov lesov na postup pri uplatňovaní ustanovení zákona a predpisov vydaných na jeho základe
- plní ďalšie úlohy vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na vykonanie

Štátna správa lesného hospodárstva Ministerstvo

- dáva súhlas na správu lesného majetku vo vlastníctve štátu
- rozhoduje o zmene správy lesného majetku vo vlastníctve štátu
- dáva súhlas na zámenu, nájom, výpožičku a prevod správy lesného majetku vo vlastníctve štátu a na vyňatie, ktoré sa dotýka lesných pozemkov vo vlastníctve štátu
- dáva predchádzajúci súhlas na uzatvorenie zmluvy o nájme lesného majetku vo vlastníctve štátu

Štátna správa lesného hospodárstva Ministerstvo

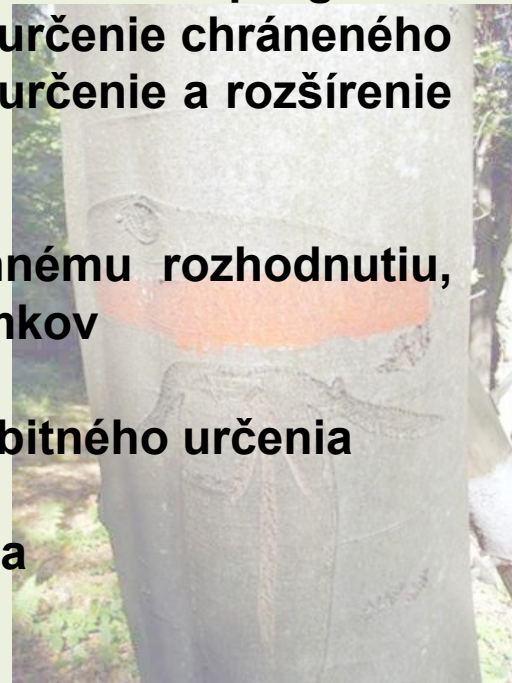
- dáva súhlas na zámenu lesných pozemkov a lesných porastov na nich vo vlastníctve štátu
- dáva súhlas na vyrovnanie za lesné pozemky vo vlastníctve štátu
- dáva súhlas na predaj, zámenu a prevod správy ostatného majetku vo vlastníctve štátu
- rozhoduje o uznaní odbornej spôsobilosti hospodára

Štátna správa lesného hospodárstva

Okresný úrad v sídle kraja

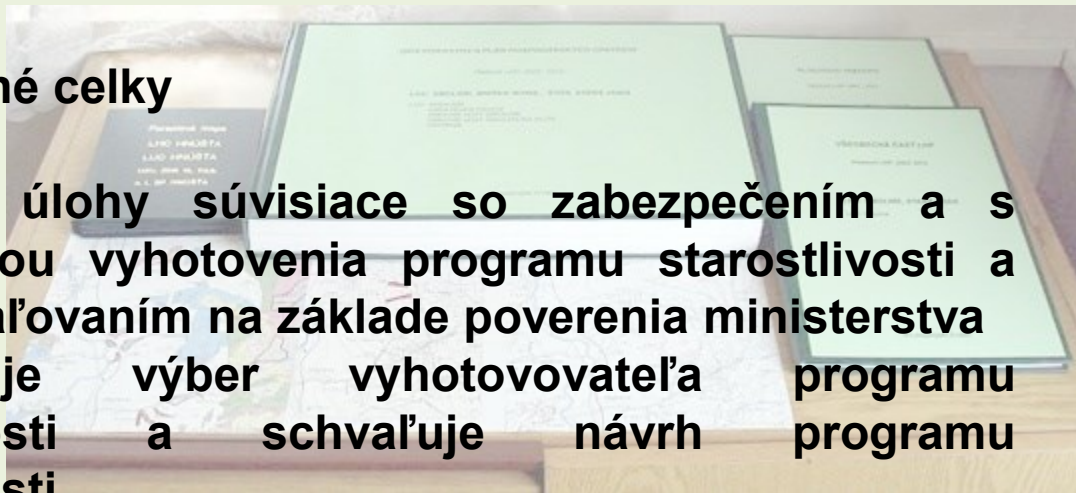
- dáva súhlas k návrhu územného programu starostlivosti regiónu, k návrhu na určenie chráneného ložiskového územia a k návrhu na určenie a rozšírenie dobývacích priestorov
- dáva záväzné stanovisko k územnému rozhodnutiu, ktoré sa má dotknúť lesných pozemkov
- vyhlasuje ochranné lesy a lesy osobitného určenia
- schvaľuje postup rekonštrukcie lesa
- ukladá opatrenia na ochranu lesa

Štátna správa lesného hospodárstva

Okresný úrad v sídle kraja

- vydáva a odvoláva zákazy a obmedzenia využívania lesov verejnosťou a iného využívania lesov
- schvaľuje projekt starostlivosti o lesný pozemok
- určuje lesné celky
- vykonáva úlohy súvisiace so zabezpečením a s organizáciou vyhotovenia programu starostlivosti a jeho schvaľovaním na základe poverenia ministerstva
- zabezpečuje výber vyhotovovateľa programu starostlivosti a schvaľuje návrh programu starostlivosti

Štátna správa lesného hospodárstva

Okresný úrad v sídle kraja

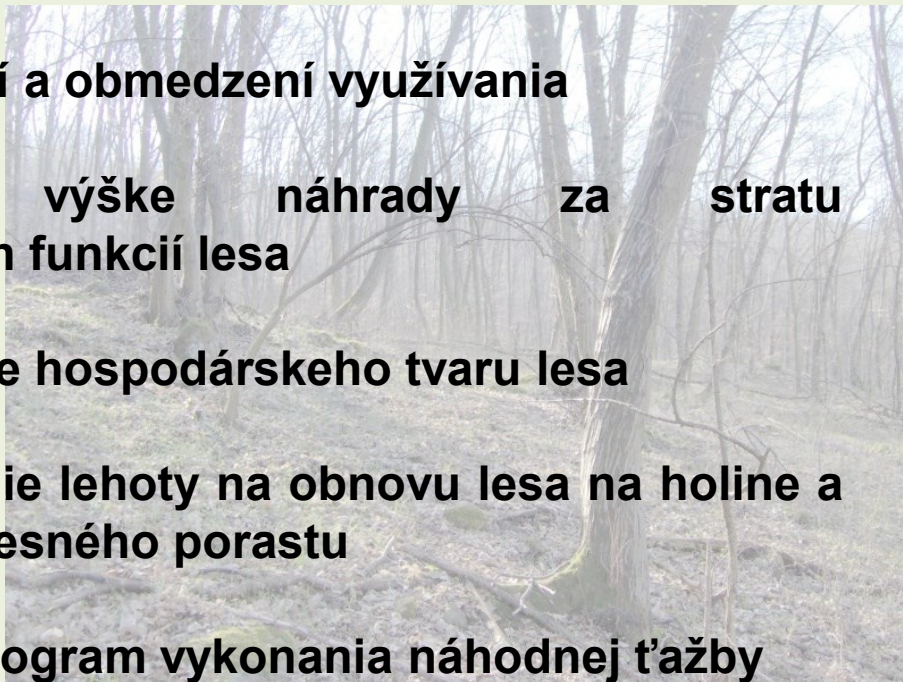
- rozhoduje o zmene programu starostlivosti
- vydáva osvedčenie o odbornej spôsobilosti hospodára, vedie register hospodárov, rozhoduje o odňatí osvedčenia o odbornej spôsobilosti hospodára a o vyčiarknutí z registra hospodárov
- vykonáva poradenskú činnosť na úseku lesného hospodárstva
- dáva súhlas na vykonanie naliehavej ťažby nad objem predpísaný programom starostlivosti pre lesný celok alebo vlastnícky celok

Štátna správa lesného hospodárstva

Okresný úrad

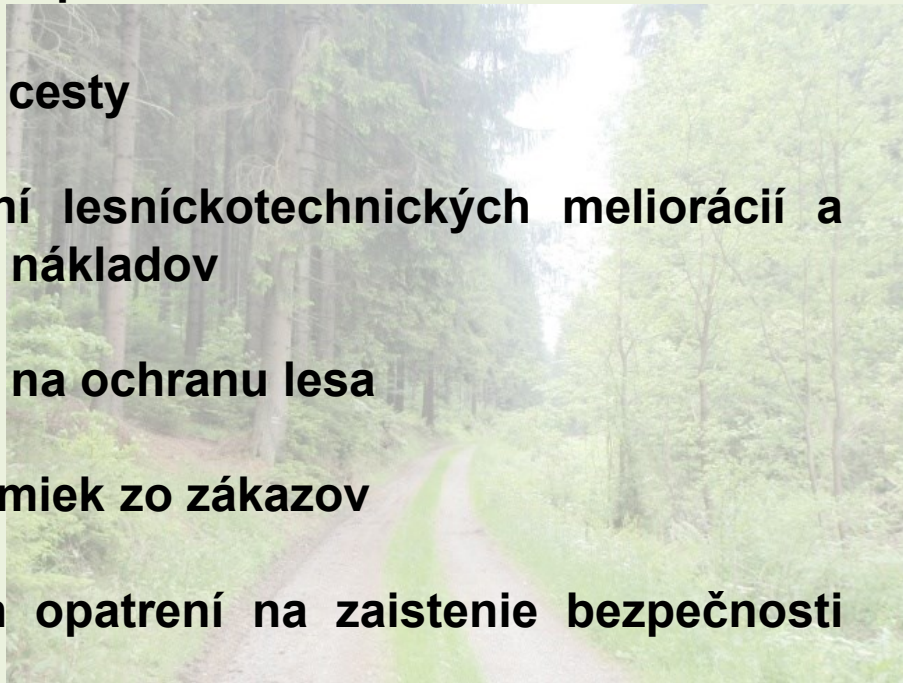
- vyhlasuje pozemok za lesný pozemok
- rozhoduje o vyňatí a obmedzení využívania
- rozhoduje o výške náhrady za stratu mimoprodukčných funkcií lesa
- rozhoduje o zmene hospodárskeho tvaru lesa
- povoľuje predĺženie lehoty na obnovu lesa na holine a na zabezpečenie lesného porastu
- schvaľuje harmonogram vykonania náhodnej ťažby

Štátna správa lesného hospodárstva

Okresný úrad

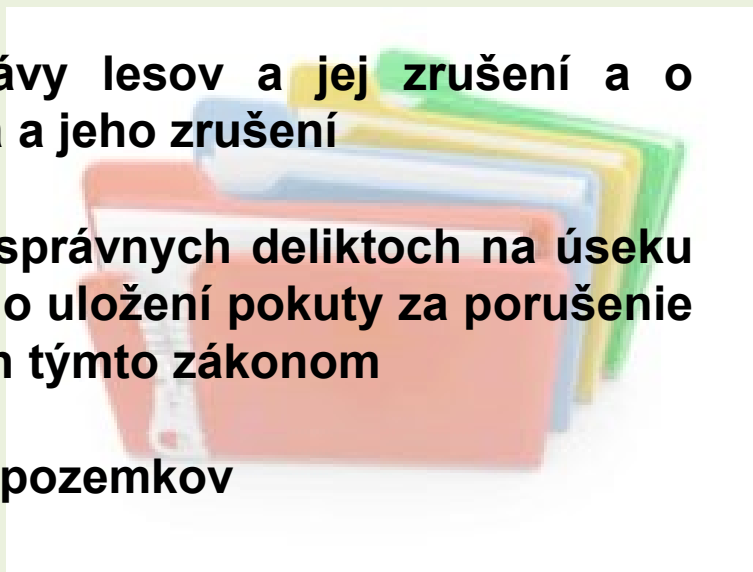
- o používaní cudzích pozemkov
- o využívaní lesnej cesty
- o uložení opatrení lesníckotechnických meliorácií a spôsobe a úhrade nákladov
- o uložení opatrení na ochranu lesa
- o povoľovaní výnimiek zo zákazov
- o uložení ďalších opatrení na zaistenie bezpečnosti osôb a majetku

Štátna správa lesného hospodárstva

Okresný úrad

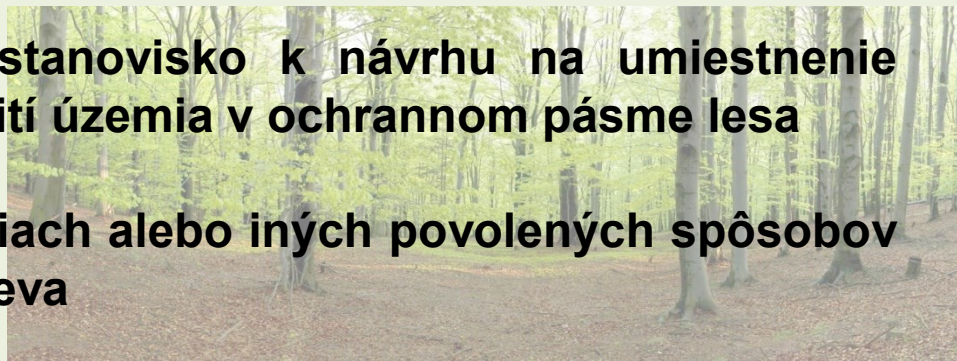
- o súhlase na činnosť hospodára na výmere väčšej ako 2 000 ha
- o určení odbornej správy lesov a jej zrušení a o zriadení záložného práva a jeho zrušení
- o priestupkoch a iných správnych deliktach na úseku lesného hospodárstva a o uložení pokuty za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom
- vedie evidenciu lesných pozemkov

Štátna správa lesného hospodárstva

Okresný úrad

- dáva súhlas k návrhu územného programu starostlivosti obce a k návrhu územného programu starostlivosti zóny
- dáva záväzné stanovisko k územnému rozhodnutiu, ktoré sa má dotknúť lesných pozemkov
- dáva záväzné stanovisko k návrhu na umiestnenie stavby a o využití územia v ochrannom pásme lesa
- vedie register ciach alebo iných povolených spôsobov označovania dreva

Štátna správa lesného hospodárstva

Okresný úrad

- vydáva a odvoláva zákazy a obmedzenia využívania lesov verejnosťou a iného využívania lesov
- vedie evidenciu o odbornej správe lesov
- ustanovuje a odvoláva členov lesnej stráže, zabezpečuje preskúšanie odbornej spôsobilosti a vedie zoznam členov lesnej stráže
- je dotknutým orgánom a dáva stanovisko z hľadiska ochrany pôdy v konaniach týkajúcich sa prevencie a nápravy environmentálnych škôd na lesných pozemkoch podľa osobitného predpisu

Štátna správa lesného hospodárstva

Okresný úrad

- vykonáva poradenskú činnosť na úseku lesného hospodárstva
- spolupracuje s príslušnými orgánmi pri poskytovaní a kontrole prostriedkov z verejných zdrojov
- vydáva záväzné stanovisko k obmedzeniu a vyňatiu lesných pozemkov

Štátna správa lesného hospodárstva Slovenská lesnícko-drevárska inšpekcia

Slovenská lesnícko-drevárska inšpekcia (SLDI) je orgánom štátnej správy v oblasti uvádzania dreva a výrobkov z dreva na vnútorný trh. Okrem svojej poradenskej činnosti, sleduje, zisťuje a kontroluje plnenie povinností, ktoré vyplývajú pre hospodárske subjekty, obchodníkov s drevom a prepravcov, s pôsobnosťou v lesoch aj mimo lesných pozemkov na celom území Slovenskej republiky.

Štátna správa lesného hospodárstva

Slovenská lesnícko-drevárska inšpekcia

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 995/2010 z 20. októbra 2010, ktorým sa ustanovujú povinnosti hospodárskych subjektov uvádzajúcich na trh drevo a výrobky z dreva

EUTR – European Timber Regulation – prvá legislatívu EÚ, ktorá zavádza systémové opatrenia na komplexnú elimináciu obchodovania s nelegálne vyťaženým drevom a výrobkami z takéhoto dreva na území EÚ

Zákon č. 113/2018 Z.z. o uvádzaní dreva a výrobkov z dreva na vnútorný trh

Štátna správa lesného hospodárstva - SLDI

System náležitej starostlivosti

Je to systém opatrení a postupov, aby sa minimalizovalo riziko uvedenia nelegálneho dreva na vnútorný trh.

Obsahuje v sebe tri základné prvky: prístup k informáciám, analýzu a hodnotenie rizika, zmierňovanie rizika

System náležitej starostlivosti sa vyhotovuje v listinnej alebo v elektronickej podobe pred uvedením dreva a výrobkov z dreva na vnútorný trh.

Povinnosťou hospodárskeho subjektu je systém náležitej starostlivosti pravidelne minimálne raz ročne vyhodnocovať.

Certifikačné schémy nenahrádzajú systém náležitej starostlivosti, ale možno ich použiť na účely hodnotenia a zmierňovania rizika.

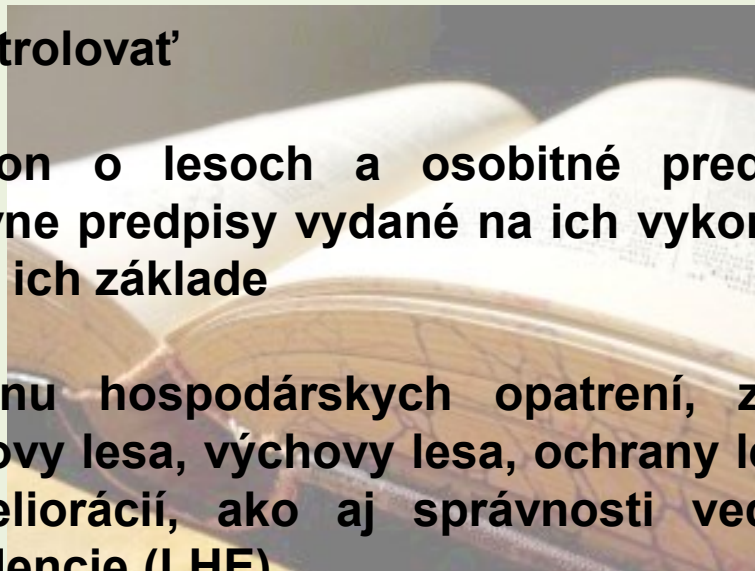

Zákon č. 113/2018 Z.z. o uvádzaní dreva a výrobkov z dreva na vnútorný trh

Štátna správa lesného hospodárstva

Štátny dozor v lesoch

- je oprávnenie orgánov štátnej správy lesného hospodárstva v rámci svojej územnej pôsobnosti
- sledovať, zisťovať a kontrolovať
- ako sa dodržiava zákon o lesoch a osobitné predpisy, všeobecne záväzné právne predpisy vydané na ich vykonanie a rozhodnutia vydané na ich základe
- preverenie plnenia plánu hospodárskych opatrení, zásad vykonávania ťažby, obnovy lesa, výchovy lesa, ochrany lesa a lesníckotechnických meliorácií, ako aj správnosti vedenia lesnej hospodárskej evidencie (LHE)

Možnosti kontroly v minulosti

Modely a technologické postupy pre fázové výroby pestovnej činnosti

Fázový výrobok – stav porastu po skončení výrobnjej fázy v pestovnej činnosti.

Cieľom je zvýšenie celkovej kvalitatívnej úrovne lesného porastu ako finálneho výrobku pestovnej činnosti v rámci výrobných fáz. Nahrádza hodnotenie pestovných prác počas roka, krátko po ich vykonaní.

Fázový výrobok	Názov	Preberanie
1.	zabezpečený lesný porast	7 rok od vzniku holiny
2.	porast po prvej čistke alebo prerezávke	nasledujúci rok po vykonaní
3.	porast po prvej prebierke	nasledujúci rok po vykonaní

Možnosti kontroly v minulosti

Modely a technologické postupy pre fázové výroby pestovnej činnosti

Fázy sa dajú jednoznačne vymedziť v plánovaní, takže stav po skončení každej z nich predstavuje fázový výrobok, ktorý sa preberá a hodnotí.

Pre objektívne hodnotenie boli vypracované typové modely podľa HSLT a kritériá na preberanie a hodnotenie fázových výrobkov.

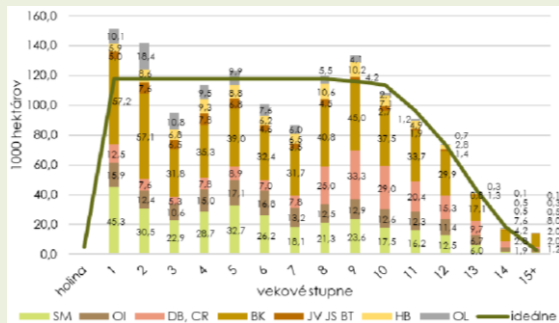
Z ekonomického pohľadu sú lesné porasty rozpracovaným výrobkom. Sú výsledkom dlhodobého, spojeného a usmerňovaného biologického a pracovného procesu.

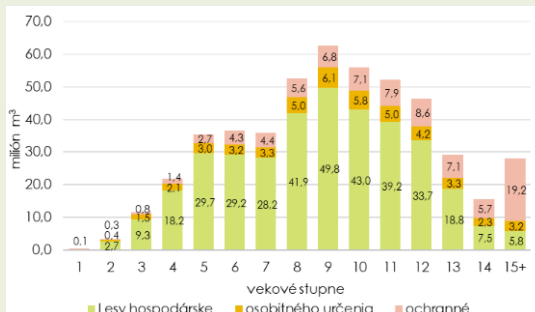
Remiš, J. a kol. 1988: Modely a technologické postupy pre fázové výroby pestovnej činnosti. Bratislava, Príroda, 109, 112 s.

Zelená správa

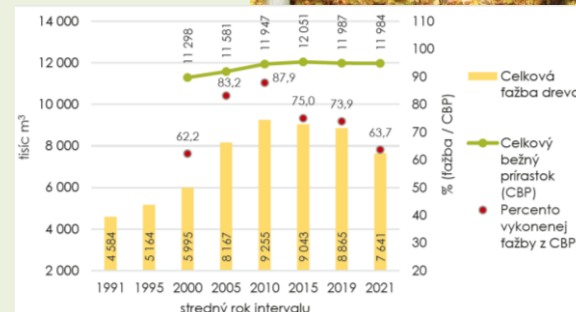
Správa o lesnom hospodárstve (LH) v SR obsahuje informácie o stave LH, lesov a ich obhospodarovaní k 31. decembru. Je vypracovaná v súlade s paneurópskymi kritériami a ukazovateľmi trvalo udržateľného obhospodarovania lesov (TUOL), prijatými na konferenciách ministrov o ochrane lesov FOREST EUROPE.

Skutočná výmera hospodárskych lesov podľa vekových stupňov a lesných drevin
Prameň: NLC, Súhrnné informácie o stave lesov SR 2022

Zásoba dreva v lesoch SR podľa vekových stupňov a kategórií lesa
Prameň: NLC, Súhrnné informácie o stave lesov SR 2022

Vývoj celkového bežného prírastku, ťažby dreva a podielu ťažby dreva z CBP
Prameň: NLC, Súhrnné informácie o stave lesov SR 1991-2022

<https://www.mpsr.sk/lesne-hospodarstvo/123>

Zelená správa

Každoročné predkladanie situačnej správy o stave rezortu pôdohospodárstva a ekonomických podmienkach na realizáciu koncepčných zámerov sa vykonáva na základe uznesenia vlády č. 251/1993.

Základný zdroj informácií pre jej vypracovanie je informačný systém lesného hospodárstva. Slúži na zber, spracovanie, archiváciu a distribúciu údajov o stave a vývoji lesov, o vykonaných hospodárskych opatreniach v lesoch, o vlastníctve, správe a nájme lesov a na zostavenie súhrnného lesníckeho ekonomického účtu.

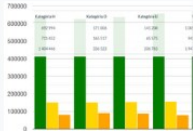
 <https://gis.nlcsk.org/islhp/#lesnictvo>

INFORMAČNÝ SYSTÉM LESNÉHO HOSPODÁRSTVA

Vyberte si tému

Mapa
Priestorové informácie v ISLH

Súhrnné informácie
Agregované údaje o stave a vývoji lesov SR

Podrobné informácie
Podrobné údaje o porastoch a ostatných lesných plochách z PSL, LHE a registrov

Registre
Registre v oblasti lesného hospodárstva naplňované štátnou správou

Kataster nehnuteľností
Podrobné údaje z katastra nehnuteľností

Zostavy
Sumárne zostavy a výstupy

PSL
Programy starostlivosti o les

Evidencie
Elektronické evidencie

LDisk
Datový portál
Zdieľané diaľkové súborov dát

Ochrana lesa
Lesnícka ochranná služba

Datsety
Všetky dostupné údaje v otvorených formátoch

Študijné materiály
Knihnička študijných materiálov

Certifikácia lesa

Certifikácia lesa je trhový nástroj určený pre podporu princípov trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch.

Jedná sa o hodnotenie vykonávané nezávislou tret'ou stranou, či hospodárenie v lesoch zodpovedá ekologickým, ekonomickým a sociálnym štandardom podľa medzinárodne uznaných kritérií.

Certifikácia lesa

Certifikácia lesov alebo lesných produktov je priamym ekonomickým nástrojom na presadenie určitých princípov obhospodarovania lesov do praxe – významné drevárske spoločnosti požadujú certifikované drevo a ich výrobky z tohto dreva sú taktiež certifikované, čiže kupujúci vie, že ich výrobou nebola ohrozená budúcnosť lesov.

Potvrdením pre zákazníka kupujúceho výrobok z dreva o tom, že drevo z ktorého je tovar vyrobený pochádza certifikovaného lesa je certifikát spotrebiteľského reťazca.

Certifikácia lesa

Certifikácia lesov alebo lesných produktov je priamym ekonomickým nástrojom na presadenie určitých princípov obhospodarovania lesov do praxe.

Certifikované drevo požadujú významné drevárske spoločnosti, keďže ich výrobky z neho musia byť tiež certifikované.

Certifikát spotrebiteľského reťazca je potvrdením pre zákazníka kupujúceho výrobok z dreva o tom, že drevo z ktorého je tovar vyrobený pochádza certifikovaného lesa (chain of custody – C-o-C).

Držiteľom certifikátu musia byť všetci spracovatelia podieľajúci sa na výrobe konkrétneho tovaru.

<https://www.pefc.sk/>, <https://slovakia.panda.org/kampane/fsc/>

